

32ste vergadering

Maandag 31 mei 1999

Aanvang 19.00 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 48 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van den Berg, Bierman, Boorsma, Van den Broek-Laman Trip, Dees, Van Dijk, Van Eekelen, Van Gennip, Ginjaar, Glastra van Loon, De Haze Winkelman, Heijne Makkreel, Hessing, Van Heukelum, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, De Jager, Ketting, Korthals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Loudon, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Maas-de Brouwer, Meeter, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pitstra, Le Poole, Postma, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Ruers, Schoondergang-Horikx, Schuyer, Talsma, Tuinstra, Ter Veld, Verbeek, Vrisekoop, Werner, Wiegel, Van de Zandschulpe, Zijlstra en Zwerver,

en de heer Korthals, minister van Justitie, en mevrouw Jorritsma-Lebbink, vice-minister-president, minister van Economische Zaken, alsmede de heer mr. D. van Dijk, regeringscommissaris voor het Nieuw Burgerlijk Wetboek.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Jurgens en Eversdijk, wegens verblijf buitenslands, ook morgen, tot 14.30 uur;

Stevens en Gelderblom-Lankhout, wegens verblijf buitenslands;

Hilarides en Scholten, wegens verblijf buitenslands, ook morgen;

Pit, Grol-Overling, Schuurman, Heijmans en Lodewijks, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, houdende een aanwijzing van mevrouw J.H. Zwerver tot plaatsvervangend vertegenwoordiger in de Parlementaire vergadering van de Raad van Europa.

Deze beschikking ligt op de griffie ter inzage. Ik stel voor, deze beschikking voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De overige ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is opgenomen aan het eind van deze editie.)

Aan de orde is de behandeling van de volgende **Verslagen van de Commissie voor de Verzoekschriften**:

- adres van E.M. Ait Hammou Ou Ali te Amsterdam betreffende een betalingsregeling voor een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer, 1998-1999, nr. XIX);
- adres van S. Kootstra te Amsterdam betreffende kwijtschelding van

een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer, 1998-1999, nr. XX);

- adres van A.P. van Wijk te Kaatsheuvel betreffende kwijtschelding van aanslagen inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer, 1998-1999, nr. XXI);
- adres van J.M.G. Janssen te Bergen op Zoom betreffende kwijtschelding van een aanslag in het successierecht (gedrukt stuk Eerste Kamer, 1998-1999, nr. XXII);
- adres van F.J. Gonzalez Gomes te Rotterdam betreffende een betalingsregeling voor een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen (gedrukt stuk Eerste Kamer, 1998-1999, nr. XXIII).

Overeenkomstig de voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de Raming der voor de Eerste Kamer in 2000 benodigde uitgaven, alsmede aanwijzing en raming van de ontvangsten (EK 1998-1999, nr. 180).**

De raming wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet militair tuchtrecht, het Wetboek van Militair Strafrecht en de Wet militaire strafrechtspraak naar aanleiding van het gehouden evaluatieonderzoek (25454, R1595).**

Voorzitter

Dit wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van het stellen van nadere regels ten aanzien van het netbeheer en de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers (26303).**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Van Dijk** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Vorig jaar aanvaardden wij de Elektriciteitswet 1998, zij het met enige voorbehouden en reserves. Aangezien de voorgestelde liberalisering van de elektriciteitssector was verdeeld in drie fasen bood ons dat gelegenheid, in te stemmen met de eerste fase en ons op grond van de daarin opgedane ervaringen later te bezinnen op de wenselijkheid van de volgende fase. Onze instemming met de eerste fase was niet alleen ingegeven door de constatering dat de Europese richtlijn ons verplichtte een eerste stap te zetten, maar ook doordat wij de toenmalige minister een eindweegs konden volgen in zijn verwachting dat liberalisering per saldo gunstige gevolgen zou hebben voor de elektriciteitsvoorziening van ons land. Onze verwachtingen waren wat minder hoog gestemd dan de zijne, omdat we naast de voordelen van de liberalisering ook een aantal gevaren onder ogen wensten te zien, onder andere betrekking hebbend op de betrouwbaarheid van de voorziening, de leveringszekerheid, de gelijke en onbelemmerde toegang, de kwetsbare positie van de kleine verbruikers, het risico van afwenteling, het milieu en de perspectieven voor de Nederlandse elektriciteitsbedrijven.

We zijn nu anderhalf jaar verder en het totaalbeeld is nog steeds wat onbestemd. Zeker, de ontwikkelingen richting liberalisering en internationalisering gaan snel. Ons land blijkt in steeds mindere mate een eiland – zo het dat al was – en de trend naar scherpere concurrentie en lagere prijzen is zeker zichtbaar, maar onbewolkt is de hemel niet. Verwachtingen van Nederland als netto-exporteur blijken over-

optimistisch. Over de verwachtingen van een zelfstandige, internationaal concurrerende Nederlandse elektriciteitsproductiesector zullen we het op deze plaats maar niet hebben. De neiging tot protectie van de eigen nationale industrie blijkt in een aantal Europese landen nog springlevend, ook in landen die in naam 100% geliberaliseerd heten, en tegen indirecte vormen van protectie biedt de wederkerigheidsclausule vaak geen soelaas. De zeer beperkte capaciteit van de grensoverschrijdende verbindingen begrenst de groei van de internationale handel en de daaruit voortvloeiende potentiële voordelen. En last but not least, het voorziene prijsvoordeel voor de consument wordt nu al weer voor een behoorlijk deel afgeroomd door een toeslag, een soort belasting op de transporttarieven. Ook het Nederlandse beleid heeft zo zijn protectionistische trekjes. Daarover zo dadelijk meer, veel meer.

Samenvattend: de hemel is toch tamelijk bewolkt. Belangrijke elementen in onze afweging vorig jaar waren in de eerste plaats: Hoe betrouwbaar, verzekerd en toegankelijk is en wordt de elektriciteitsvoorziening in een geliberaliseerde markt? En hoe effectief is de bescherming van de niet-vrije klanten, de duizenden middelgrote en kleine ondernemingen en de miljoenen huishoudens? Tussen de dynamische, turbulente, opportunistische naar winst strevende en niet altijd optimaal functionerende markt aan de ene kant en de naar zekerheid, betrouwbaarheid en een redelijke prijs strevende elektriciteitsgebruiker anderzijds, ligt het net als enig niet-geliberaliseerd monopolistisch element in een overigens geliberaliseerde elektriciteitssector. Aan dat scharnier dienen dan ook de hoogste kwaliteitseisen te worden gesteld. In de tweede plaats is en was het gevaar niet denkbeeldig dat de grote elektriciteitsverbruikers ruimschoots de vruchten zouden plukken van de vrije markt, maar dat een aantal nadelen en kosten zouden worden verhaald op de klanten die geen vrije keuze hebben. Dat deze zorgen niet uit de lucht gegrepen zijn, blijkt wel uit een recent overzicht van de prijsontwikkeling in de Europese Unie gedurende de afgelopen jaren, gepubliceerd in de NRC van afgelopen vrijdag.

Minister **Jorritsma-Lebbink**:

Voorzitter! Ik begrijp dat het artikel in de NRC nogal wat verwarring heeft opgeroepen. In het artikel zat een zeer ernstige fout. Men heeft daarin namelijk gezegd dat er in het Verenigd Koninkrijk een prijsstijging van 40% zou zijn, maar dat moest een prijsdaling van 40% zijn. Dat maakt een klein verschil. Ik heb het overzicht van de commissie bij me. Dat wil ik graag aan de leden overhandigen, opdat alle woordvoerders kunnen zien hoe de werkelijkheid is.

De **voorzitter**: Ik stel voor te voldoen aan het verzoek van minister Jorritsma-Lebbink tot het doen opnemen van een noot in de Handelingen over de prijsontwikkeling in de EU.

Daartoe wordt besloten.

(De noot is opgenomen aan het eind van deze editie.)¹

De heer **Van Dijk** (CDA): Ik stel deze correctie ten zeerste op prijs. Die is zeker noodzakelijk. Er werd ongetwijfeld ook nog het een en ander bericht over een aantal andere landen.

Minister **Jorritsma-Lebbink**:
Allemaal dalingen.

De heer **Van Dijk** (CDA): Nederland komt er in het overzicht nog redelijk beschaafd van af. Ook hier blijken de voordelen toch geheel neer te slaan bij de grote afnemers en zijn de kleinverbruikers er geen cent op vooruitgegaan.

Voorzitter! Het feit dat de Elektriciteitswet 1998 voldoende aanzetten bevatte om dit complex van problemen het hoofd te bieden, was voor ons een van de redenen om vorig jaar voor die wet te stemmen. Een belangrijk deel van het nu voorliggende wetsvoorstel is een nadere invulling en concretisering van deze aanzetten. Ik spreek hier over de artikelen die betrekking op de Dienst uitvoering en toezicht Elektriciteitswet, op het netbeheer, dat nu inderdaad voorziet in een lacune die ik vorig jaar constateerde, en op de artikelen die betrekking hebben op de voorwaarden, tariefstructuren en tarieven voor het transport en de levering van elektriciteit.

Naast veel waardering voor de wijze waarop verdere invulling wordt